

TEMAT LEKCJI: **Wojna, pokój - co to takiego?**

AUTOR/KA: Małgorzata Zalewska

KOREKTA MERYTORYCZNA: Wioleta Hutniczak/Łukasz Bartosik

CELE:

Uczeń/uczennica wie, umie, rozumie:

- Wie co to jest wojna, pokój, konflikt zbrojny, katastrofa naturalna, kryzys humanitarny,
- Zna wybrane skutki i przyczyny konfliktów,
- Rozumie, że podczas wojny lub katastrofy naturalnej, osoby nimi dotknięte są w szczególnej potrzebie i należy im pomóc,
- Rozumie, że konflikty zbrojne występują w wielu miejscach na świecie i wywołują cierpienie wielu ludzi,
- Wie, że Syria i Ukraina są objęte konfliktem,
- Wie, że Nepal był dotknięty katastrofą naturalną.

HASŁA TEMATYCZNE: Wojna, pokój, katastrofa naturalna, kryzys humanitarny,

POZIOM EDUKACYJNY (WIEK UCZNIÓW I UCZENNIC/ KLASA): Pierwszy (klasy IV-VI)

ODWOŁANIA DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

Edukacja polonistyczna.

1) Uczeń/uczennica korzysta z informacji:

a) Uczeń/uczennica uważnie słucha wypowiedzi i korzysta z przekazywanych informacji,

Edukacja społeczna.

1) Uczeń/uczennica odróżnia dobro od zła, stara się być sprawiedliwym i prawdomównym; nie krzywdzi starszych i pomaga potrzebującym;

PODSTAWOWE INFORMACJE NA TEMAT WARSZTATU MOŻNA ZNALEŹĆ:

Kryzysy humanitarne i pomoc humanitarna w pigułce, pod. red. Olga Mielnikiewicz

[w:] https://www.pah.org.pl/app/uploads/2017/06/2017_dlaszkol_kampania_pomochumanitarna_publicacja_kryzysy_i_pomoc.pdf

Pomoc Humanitarna – materiały z edukacji globalnej, pod. red. Magda Bodzan, Olga Mielnikiewicz, Katarzyna Górka

[w:] https://www.pah.org.pl/app/uploads/2017/06/2017_dlaszkol_pomoc_humanitarna.pdf

Jak mówić o większości świata. Rzetelna edukacja o krajach globalnego Południa, pod. red. Marcin Wojtalik

[w:] <https://www.pah.org.pl/dokumenty/#materialy-edukacyjne>

CO TRZEBA PRZYGOTOWAĆ PRZED ROZPOCZĘCIEM LEKCJI?

Przewieź klasę, ustaw krzesła w kręgu, przygotuj kartki z pytaniami do poszczególnych modułów, przygotuj mapę świata/globus, załaduj lub ściągnij odpowiednio wcześniej materiały filmowe, wydrukuj zał. nr 1 Kolorowanki PAH lub zamów ich wielkoformatowe wersje dołączając do akcji Zamiast Kwiatka Niosę Pomoc (www.pah.org.pl/kampanieedukacyjne) lub pisząc na adres: kampanie@pah.org.pl (ilość ograniczona)

CZAS: 3 x 45 min

Uwaga! Przed przeprowadzeniem tego warsztatu zapoznaj się animacją http://bit.ly/animacja_jak_mowic oraz z publikacją „Jak mówić o większości świata. Rzetelna edukacja o krajach globalnego Południa” dostępną na stronie: www.pah.org.pl/dokumenty/#materialy-edukacyjne. Jeżeli jest taka możliwość, zawieś w sali polityczną mapę świata.

Scenariusz może być modyfikowany przez osobą prowadzącą. Należy jednak pamiętać, aby postawione cele były zrealizowane a przekazy zgodne z wartościami edukacji globalnej i Kodeksem ds. obrazów i przesłań dot. krajów globalnego południa. – więcej informacji w publikacji powyżej.

UŻYTE SKRÓTY:

OP – osoba prowadząca

OU – osoby uczestniczące

Czas	Cel metody	Opis metody	Potrzebne materiały (np. flipchart, link do filmu, załącznik nr...)	Uwagi i warianty ćwiczenia Na co należy zwrócić uwagę?
5 min	Wprowadzenie Cel: Wprowadzenie do tematu lekcji	OP tłumaczy, że podczas zajęć będziemy rozmawiali o wojnie, pokoju na świecie, katastrofach naturalnych i pomocy humanitarnej. OP zadaje pytanie OU i prosi tylko o odpowiedź w formie tak lub nie: • Czy słyszeliście kiedyś o tym czym jest wojna? • Czy wiecie czym jest pokój? • Czy wiecie czym jest katastrofa naturalna? • Czy słyszeliście kiedyś o pomocy humanitarnej? OP tłumaczu OU, że dziś dowiemy się czym są wymienione wcześniej pojęcia i porozmawiamy o nich.		
10 min	Wojna Cel: Uczeń/uczennica wie czym jest wojna	Wojna Osoba prowadząca (OP) zachęca osoby uczestniczące (OU) do rozważań dotyczących wojny na świecie OU siedzą w kręgu. Na podłodze leżą kartki z	Wojna • Kartki z pytaniami • Materiał dodatkowy dla OP: Zapoznaj się z rozdziałem skutki kryzysów	

		pytania, tekstem do dołu. Chętna OU losuje kartkę z pytaniem i próbuje znaleźć odpowiedź. Do rozważań mogą włączać się pozostałe osoby z klasy. Podobnie postępujemy z pozostałymi pytaniami. Osoba prowadząca może także przygotować własne pytania lub skorzystać z podanych propozycji: • Czym jest wojna? • Kiedy jest wojna? • Na czym wojna polega? • Skąd się biorą wojny? • Co wojna zmienia w życiu każdego człowieka? • Jakie są konsekwencje, skutki wojny? • Czy w wojnie są wygrani i przegrani? • A może w wojnie są sami przegrani? • Czy wojna może popsuć dzieciństwo? • Jak może wyglądać codzienne życie podczas wojny? • Jak zmienia się życie ludzi podczas wojny? • Czego podczas wojny ludziom może brakować? (ubrań, jedzenia, schronienia, bliskich, bezpieczeństwa). • Czy znacie kogoś, kto przeżył wojnę? • Czy ktoś opowiadał Wam o wojnie? • Czy znacie jakieś wojny, które były w przeszłości?	humanitarnych (s. 15) www.pah.org.pl/app/uploads/2017/06/2017_dlaszkol_pomoc_humanitarna.pdf Materiał dodatkowy - film z krakowskiego przedszkola z odpowiedziami na pytanie „Czym jest wojna?” https://www.facebook.com/PolskaAkcjaHumanitarna/videos/10152233602605308/	

5 min	Katastrofa naturalna Cele: Uczeń/uczennica wie czym jest katastrofa naturalna	Katastrofa naturalna OP pyta OU czy wiedzą: Co to jest katastrofa naturalna? Kiedy można mówić o katastrofie naturalnej? Możliwe odpowiedzi: - powódź, susza, trzęsienie ziemi, tsunami, trąba powietrzna, wybuch wulkanu, itp.	Katastrofa naturalna	Katastrofa naturalna
5 min	Emocje Cele: Uczeń/uczennica rozróżnia emocje, które towarzyszą ludziom dotkniętym kryzysami humanitarnymi	Emocje OU zastanawiają się, jakie emocje mogą towarzyszyć ludziom podczas wojny lub podczas katastrofy naturalnej. Próbują znaleźć odpowiedź na pytania: Co ludzie czują podczas wojny, katastrofy naturalnej? - strach, tęsknota, złość, agresja, gniew, bezsilność, smutek	Emocje	Emocje Ćwiczenie można przeprowadzić w formie dramy. OP prosi OU, żeby zaprezentowały emocje o której mówią również za pomocą pozycji ciała.
5 min	Mapa Cele:	Mapa OP pokazuje OU mapę świata i zadaje pytanie:	Mapa Mapa polityczna świata lub globus	Mapa

		• Czy teraz współcześnie gdzieś na świecie jest wojna? • Czy występują konflikty zbrojne na świecie? • Czy znacie miejsca na świecie, w których toczą się wojny? • Czy znacie miejsca, w których ludzie doświadczyli katastrofy naturalnej? OP wskazuje na mapie państwa, w których ludzie znajdują się w trudnej sytuacji na skutek wojny czy katastrofy naturalnej. Syria Ukraina Nepal		
10 min	Pokój Cele: Uczeń/ uczennica wie czym jest pokój	Pokój OP zachęca OU do rozważań dotyczących pokoju na świecie. OU siedzą w kręgu. Na podłodze leżą kartki z pytaniami, tekstem do dołu. Chętna OU losuje kartkę z pytaniem i próbuje znaleźć odpowiedź. Do rozważań mogą włączać się pozostałe osoby z klasy. Podobnie postępujemy z pozostałymi pytaniami. Osoba prowadząca może także przygotować własne pytania lub skorzystać z podanych propozycji: • Czy ludzie mogliby żyć bez wojny? • Czy jest możliwy świat bez wojny? • Co to jest pokój? • Czy pokój na świecie jest możliwy?	Pokój Kartki z pytaniami	Pokój

		• Czy ludziom potrzebny jest pokój? • Dlaczego pokój jest ważny? Możliwe odpowiedzi: Pokój to sytuacja, w której nie ma wojny. Pokój to brak wojny. Starania o pokój to zapobieganie wojnie, powstrzymanie przemocy i krzywdy czynionej ludziom.		
10 min	Pomoc humanitarna Cele: Uczeń/uczennica wie czym jest pomoc humanitarna	Pomoc humanitarna OP zadaje OU pytanie: • czy wiedzą, co to jest pomoc humanitarna? W jakich sytuacjach jest udzielana? Kto jej udziela? OP podsumowuje odpowiedzi i klaruje czym jest pomoc humanitarna oraz wyświetla film „czym jest pomoc humanitarna” PAH Pomoc humanitarna to pomoc osobom, które są poszkodowane na skutek kataklizmów naturalnych czy konfliktów zbrojnych. Głównym celem udzielania pomocy humanitarnej jest	Film: Co to jest pomoc humanitarna www.youtube.com/watch?v=2kwbHhDb3yw Dodatkowe materiały: Film o pomocy w Nepalu www.youtube.com/watch?v=zll-N7Y3F2w& Syria: https://www.youtube.com/watch?v=cCs7KVRKR_Q Ukraina:	Jeżeli masz więcej czasu, możesz pokazać OU materiały dodatkowe

		zaspokajanie najbardziej podstawowych potrzeb, takich jak: pomoc medyczna, zapewnienie żywności, wody, schronienia czy wsparcia psychologicznego. Kolejne działania to odbudowa zniszczeń, zahamowanie rozprzestrzeniania się chorób, które są wynikiem kataklizmu i powrotu do normalnego życia. Do działań tego typu można zaliczyć m.in. zapewnienie stałych dostaw wody i pożywienia oraz odbudowę domów, szkół, sanitariatów, przywrócenie komunikacji i opieki medycznej. Pamiętaj, aby zwrócić uwagę, że często pomoc humanitarną udzielają osoby z tego samego kraju, którego dotknęła katastrofa/wojna. To one zwykle najlepiej znają daną rzeczywistość. Przed udzieleniem jakiegokolwiek pomocy potrzebne jest zbadanie potrzeb – upewnienie się, że pomoc, którą chcemy udzielić jest potrzebna. Warto wskazać też na sytuacje z Polski, gdy otrzymywaliśmy pomoc humanitarną (np.. podczas powodzi)	https://www.youtube.com/watch?v=j4zi5FFGUJk	
10 min	Jak możemy pomagać?	Jak możemy pomagać? OP przeprowadza pogadankę o małych wojnach. Wszystkie konflikty mają początek w ludziach i ich osobistych kontaktach. Nie róbmy małych wojen-kłótni, bójek, awantur, bo prowadzą one do tego, że	Jak możemy pomagać? Zamiast Kwiatka Nioskę Pomoc: www.pah.org.pl/zaangazuj-sie/dla-szkol/zamiast-kwiatka/	Jak możemy pomagać?

		ludzie oddalają się od siebie. Gdy zaczynamy się kłócić z innymi osobami, używamy obraźliwych słów, gdy brak nam szacunku dla innych osób, to zaczynamy traktować ich jako wrogów. Zło rodzi się stąd, że nie dostrzegamy tego, co naprawdę łączy nas z innymi i z całym światem. Postarajmy się traktować osoby z naszego otoczenia w sposób przyjacielski. Pokazujemy własnym przykładem, że powinniśmy pomagać tym, którzy tej pomocy potrzebują. OP opowiada uczniom i uczennicom o akcji PAH – Zamiast Kwiatka Niosę Pomoc lub innej akcji, która angażuje do pomocy osobom z terenów objętych wojną lub katastrofą naturalną.		
35 min	Pokolorujmy Świat Cele: Uczeń/uczennica wie, że wojna i katastrofa naturalna to nie tylko obrazki w telewizji – że te wydarzenia zmieniają codzienne życie ludzi. Ponadto, wie, że naszym obowiązkiem jest pomagać w takich sytuacjach i wyrażać	Pokolorujmy Świat OU kolorują plakaty w grupach, a następnie je prezentują. Podczas kolorowania warto wrócić do treści omawianych podczas zajęć. Zapytać się o to co przedstawiają poszczególne plakaty i jak uczniowie i uczennice rozumieją hasła na nich zawarte. Warto też kolorowanie jest pewnym symbolem – w rzeczywistości ta pomoc wygląda inaczej – można zapytać co może sprawić w życiu, że czarno-biała rzeczywistość wojny stanie się kolorowa.	Pokolorujmy Świat Kolorowanki PAH, http://bit.ly/kolorowankiPAH	Pokolorujmy Świat

	solidarność z osobami poszkodowanymi	Wojna powoduje, że ze świata znikają kolory i staje się czarno-biały. Pokolorujmy go zatem i sprawmy, żeby znów stał się barwny. Osoba prowadząca rozdaje dzieciom plakaty PAH, które mają posłużyć do kolorowania. Idea kolorowanek wzięta się od dwóch wydarzeń, które miały miejsce w Toruniu i Krakowie. To właśnie tam PAH angażował przechodniów do włączenia się do pokolorowania 4 wielkich obrazów symbolizujących rzeczywistość w trakcie konfliktu zbrojnego lub katastrofy naturalnej. Filmy z tych wydarzeń można zobaczyć online i mogą one stanowić urozmaicenie tej części zajęć oraz pretekst do rozmowy jak można angażować innych do pomagania? Co decyduje, że się angażujemy? Kraków: https://www.youtube.com/watch?v=TEv2NEAxETO Toruń: https://www.youtube.com/watch?v=P8ISKcW0tx8		
5 min	Zakończenie: Cele: Podsumowanie warsztatu	OP przeprowadza pogadankę na zakończenie. Mówmy szczerze, że to ludzie stoją za wojnami ale od nas także wiele zależy. Swoim działaniem możemy zmieniać świat na lepsze.		

		Ważne jest, że w takich momentach ludzie sobie pomagają. Karmią głodnych, ubierają zmarzniętych. Oddają krew, że nawet w tych trudnych sytuacjach istnieje dobro i często widać to także wtedy, kiedy wydarzy się coś złego. OP prosi, aby każdy napisał na kartce 1 rzecz, którą chciałby powiedzieć kolegom/koleżankom lub rodzicom po tych zajęciach.		

ZAŁĄCZNIKI (m.in. testy, karty pracy i zdjęcia - wklejamy do tego pliku)

Załącznik nr 1 – kolorowanki PAH : <http://bit.ly/kolorowankiPAH>

ŹRÓDŁA I MATERIAŁY DODATKOWE

Pomóż nam tworzyć jeszcze lepsze materiały i wypełnij ankietę: http://bit.ly/ocen_materiały_PAH